C/2025/6697

12.12.2025

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 7. listopadu 2025,

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se na období 2028–2034 zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání (program „Pericles V“) a kterým se zrušuje nařízení (EU) 2021/840

(CON/2025/34)

(C/2025/6697)

Úvod a právní základ

Dne 8. října 2025 obdržela Evropská centrální banka (ECB) žádost Rady Evropské unie a dne 15. října 2025 žádost Evropského parlamentu o stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se na období 2028–2034 zřizuje program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles V“) a kterým se zrušuje nařízení (EU) 2021/840 ([1]) (dále jen „navrhované nařízení“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na článku 133 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle něhož Evropský parlament a Rada přijmou, aniž jsou dotčeny pravomoci ECB, opatření nezbytná pro používání eura jako jednotné měny po konzultaci s ECB. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

1. Obecné připomínky

1.1 ECB konstatuje, že navrhovaným nařízením bude nahrazen stávající program Pericles IV, který byl na období 2021–2027 zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/840 ([2]). Program Pericles V bude platit od roku 2028 do roku 2034.

1.2 ECB opakuje svůj názor, že program Pericles užitečným způsobem doplňuje činnosti, které již v oblasti boje proti padělání eurobankovek a euromincí vykonávají ECB, Europol a vnitrostátní orgány ([3]). ECB je přesvědčena, že program Pericles V bude i nadále přispívat k zachování integrity eurobankovek a euromincí a k boji proti veškerým možným hrozbám ohrožujícím používání eura jako jednotné měny.

1.3 ECB zdůrazňuje, že se na boji proti padělání aktivním způsobem podílí. Především vytváří pro eurobankovky takové grafické provedení a vyvíjí takové ochranné prvky, které jak široké veřejnosti, tak i odborníkům umožňují rozlišit pravé bankovky od padělků a které slouží k odrazení padělatelů.

1.4 První série eurobankovek byla zavedena dne 1. ledna 2002. Od roku 2013 jsou postupně zaváděny bankovky druhé série, tj. série Europa. Pro účely přípravy na zavedení bankovek se zdokonalenými ochrannými prvky poskytují ECB a národní centrální banky Eurosystému širokou škálu informací výrobcům a dodavatelům zařízení na zpracování bankovek, jakož i komerčním bankám, prodejcům a jiným subjektům, které každodenně používají zařízení na zpracování bankovek nebo zpracovávají hotovost. ECB kromě toho poskytuje vzdělávací programy a materiály, které

([1]) COM(2025) 462 final.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/840 ze dne 20. května 2021, kterým se na období 2021–2027 zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles IV“) a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 331/2014 (Úř. Věst. L 186, 27.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/840/oj).

([3]) Viz odstavec 1 stanoviska Evropské centrální banky CON/2006/35 ze dne 5. července 2006 na žádost Rady Evropské unie ke dvěma navrhovaným rozhodnutím Rady o programu výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání (program „Pericles“) (Úř. věst. C 163, 14.7.2006, s. 7), odstavec 1.1 stanoviska Evropské centrální banky CON/2012/17 ze dne 2. března 2012 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání (program „Pericles 2020“) (Úř. věst. C 137, 12.5.2012, s. 7) a odstavec 1.2 stanoviska Evropské centrální banky CON/2018/35 ze dne 16. srpna 2018 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles IV“) (Úř. věst. C 378, 19.10.2018, s. 2). Všechna stanoviska ECB jsou zveřejněna na internetových stránkách EUR-Lex.

doplňují odborné vzdělávání subjektů zpracovávajících hotovost. Po zavedení nové série bankovek jsou navíc široké veřejnosti poskytovány informace o vzhledu a ochranných prvcích. ECB v současné době připravuje novou sérii eurobankovek, která má zajistit jejich bezpečnost, efektivitu a udržitelnost. Procesu se aktivně účastní laická i odborná veřejnost. Konečné rozhodnutí o námětech a vzhledu přijme Rada guvernérů ECB, přičemž o datu vydání nové série eurobankovek bude rozhodnuto v pozdější fázi.

1.5 ECB kromě toho analyzuje nové typy padělků eurobankovek ve svém středisku pro analýzu padělků a získané znalosti využívá k informování orgánů činných v trestním řízení. Středisko pro analýzu padělků koordinuje šíření všech známých technických a statistických údajů o padělcích eura všem příslušným stranám.

1.6 Kromě jiných technik padělatelé také zneužívají širokou škálu hardwarových a softwarových technologií na digitální zpracování obrazu. Skupina centrálních bank pro boj proti padělání, jejímž členem ECB je, v reakci na tuto skutečnost podporuje a využívá technologie, jako jsou systémy boje proti padělání, které znemožňují zachycovat či reprodukovat vyobrazení chráněných bankovek.

1.7 ECB souhlasí s tím, že boji proti nově vznikajícím hrozbám padělání je třeba věnovat soustavnou pozornost. ECB proto vítá, že cílem programu Pericles V je řešit potenciální hrozby pro digitální euro, bude-li v budoucnu vydáno, a zachovat tak integritu měny euro ve všech jejích podobách. Stejně tak ECB vítá, že cíle programu zohledňují nejen hrozby, jež představuje umělá inteligence, ale také možnosti jejího využití ve vyšetřování. Opatření způsobilá pro financování by měla zahrnovat možný budoucí vývoj v těchto oblastech.

2. **Konkrétní připomínky**

2.1 Název a článek 1 navrhovaného nařízení by měly být v souladu s 12. bodem odůvodnění a čl. 2 odst. 2 a přílohou navrhovaného nařízení rozšířeny tak, aby s cílem zohlednit nový vývoj zahrnovaly další potenciální hrozby, a to i v souvislosti s budoucím digitálním eurem.

2.2 Podle článku 7 navrhovaného nařízení má být program Pericles V prováděn v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ([4]) v rámci přímého řízení nebo v rámci nepřímého řízení se subjekty uvedenými v čl. 62 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení. Z důvodové zprávy připojené k navrhovanému nařízení vyplývá, že program Pericles V doplňuje iniciativy ECB a Europolu a je s nimi v souladu. Proto je zásadní zajistit soudržnost a vyhnout se zbytečnému zdvojování s relevantními opatřeními přijatými ostatními příslušnými subjekty v souvislosti s padělám bankovek a mincí, zejména opatřeními přijatými ze strany ECB a Europolu. Z tohoto důvodu by Komise měla při provádění opatření způsobilých v rámci programu Pericles V přihlížet ke stávajícím a plánovaným činnostem ECB a Europolu týkajícím se hrozeb pro jednotnou měnu, jako je padělání eura a související podvody, včetně výroby a distribuce padělaných bankovek. To odpovídá ustanovení čl. 4 odst. 2 nařízení (EU) 2021/840, které by bylo navrhovaným nařízením zrušeno. ECB vybízí Komisi, aby v plném rozsahu využila zkušeností ECB s vedením odborného vzdělávání a poskytováním informací o eurobankovkách a aby zaručila, že navrhované nařízení zajistí plné zapojení ECB v tomto ohledu.

2.3 Kromě toho ECB s ohledem na dobře fungující spolupráci mezi zúčastněnými stranami programu Pericles V opakuje svůj názor, že by bylo užitečné, kdyby Komise při rozhodování o opatřeních, jež mají být v rámci tohoto programu financována, úzce spolupracovala s ECB a Europolem, zejména za účelem společného posuzování iniciativ. Předešlo by se tím možné duplicitě a překrývání mezi tímto programem, jinými relevantními programy a vzdělávacími aktivitami ECB ([5]). Tato spolupráce by rovněž usnadnila realizaci společné strategie boje proti padělání eura

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([5]) Viz odstavec 8 stanoviska Evropské centrální banky CON/2005/22 ze dne 21. června 2005 na žádost Rady Evropské unie ke dvěma navrhovaným rozhodnutím Rady o programu výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání (program Pericles), (Úř. věst. C 161, 1.7.2005, s. 11), odstavec 2.2 stanoviska CON/2006/35, odstavec 2.4 stanoviska CON/2012/17 a odstavec 2.2 stanoviska CON/2018/35.

a souvisejícím podvodům. Článek 8 odst. 1 navrhovaného nařízení by proto měl být pozměněn tak, aby stanovil povinnost Komise v souvislosti s přijímanými opatřeními předem konzultovat hlavní zúčastněné strany, včetně ECB a Europolu. Komise by měla poskytnout ECB dostatek času na seznámení s dokumentací týkající se opatření, která mají být přijata v souladu s čl. 8 odst. 1 a s body 1 a 3 přílohy navrhovaného nařízení ([6]).

2.4 Ustanovení čl. 4 odst. 2 navrhovaného nařízení by mělo být rovněž pozměněno tak, aby upravovalo předběžné konzultace s hlavními zúčastněnými stranami, včetně ECB a Europolu, v případech, kdy Komise vynakládá dodatečné zdroje v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, a to v rámci přímého řízení nebo v rámci nepřímého řízení se subjekty uvedenými v čl. 62 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení.

2.5 ECB zdůrazňuje, že je třeba, 1) aby byla v průběhu programu pravidelně zapojena do přípravy veškerých zpráv o hodnocení tak, aby zohledňovaly jí přijatá opatření a její aktivní účast v boji proti padělání a souvisejícím podvodům, 2) aby zprávy o hodnocení a související sdělení náležitě zahrnovaly zpětnou vazbu od subjektů, které se na příslušných opatřeních aktivně účastní spolu s Komisí, 3) aby byla v budoucnosti o programu pravidelně informována, a 4) aby byla konzultována před přijetím jakéhokoli případného aktu v přenesené pravomoci za účelem vypracování ustanovení pro monitorování a hodnocení daného rámce. ECB v tomto ohledu upozorňuje, že článek 133 Smlouvy vyžaduje, aby byla ECB konzultována před přijetím opatření nezbytných pro používání eura jako jednotné měny. Tato povinnost není omezena na navrhované nařízení, ale vztahuje se také na akty v přenesené pravomoci, které se týkají oblastí působnosti vymezených v základním legislativním aktu. ECB je k navrhovanému nařízení konzultována v souladu s článkem 133 Smlouvy, a měla by být tudíž konzultována rovněž před přijetím jakéhokoli aktu v přenesené pravomoci, kterým se provádějí opatření za účelem ochrany eura proti padělání a souvisejícím podvodům, jež jsou nezbytná pro používání eura jako jednotné měny.

2.6 V neposlední řadě, pokud jde o akce uvedené v čl. 8 odst. 5 a v bodech 1 a 2 přílohy navrhovaného nařízení, ECB navrhuje zahrnout společné akce zaměřené proti výrobě padělaných bankovek a mincí mimo eurozónu a jejich distribuci v eurozóně. Z důvodové zprávy připojené k navrhovanému nařízení vyplývá, že ačkoli průměrný počet každoročně odhalených padělaných eurobankovek zůstává pod kontrolou, je třeba v této oblasti zachovávat ostražitost, jak dokládá rostoucí dostupnost vysoce kvalitních padělků eurobankovek a bezpečnostních prvků na internetu/darknetu, výskyt bankovek s pozměněným vzhledem a existence tzv. hotspotů padělání, např. v Turecku a Číně.

Konkrétní pozměňovací návrhy k těm ustanovením navrhovaného nařízení, která ECB doporučuje změnit, jsou uvedeny v samostatném technickém pracovním dokumentu včetně příslušného odůvodnění. Technický pracovní dokument je k dispozici v anglickém jazyce na internetových stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 7. listopadu 2025.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([6]) Viz odstavec 2.5 stanoviska CON/2012/17 a odstavec 2.2 stanoviska CON/2018/35.